

החלטת הממונה על המשמעת

פסק דין

1. הנקבלת הנה תלמידה שנה ב' בבית הספר לאדריכלות. במסגרת לימודיה הנקבלת רשומה לקורס "סטודיו לעיצוב 2" – עיצוב אדריכלי מבנה ציבור בקנה מידה קטן. במהלך הקורס נדרשים התלמידים להגיש מטלות שאמורות להביא לידי ביטוי את התקדמות הפרויקט האדריכלי ובסופו מוגש תרגיל גמר שבו מוצג הפרויקט האדריכלי בשלמותו. באמצע הקורס, ולקראת הגשת מטלת הביניים עלה חשד כי החומר אותו הציגה הנקבלת כמקורי אינו כזה. מבדיקה שנערכה באינטרנט עלה כי הנקבלת העתיקה תכניות, חתכים וסכמות של בניינים מהרשת והציגה אותן כאילו היו עבודה מקורית שלה. על פי כתב הקובלנה, במעשה זה עברה הנקבלת עבירות של הפרת הוראות בעבודה לפי סעיף 29.4 לתקנון המשמעת – סטודנטים (תשס"ח), ושל הונאה, לפי סעיף 29.3 לתקנון המשמעת – סטודנטים (תשס"ח).
2. הנקבלת הודתה בעבירה של הפרת הוראות אך כפרה בעבירת ההונאה. היא לא הכחישה כי התכניות שהגישה נלקחו מן האינטרנט תוך שנערכו בהם שינויים קלים בלבד. ואולם, לטענתה, באותה העת, היא לא הבינה את ההוראות כדורשות ממנה להגיש, בשלב הגשת הביניים, תכנית אדריכלית מקורית, סברה כי ניתן היה להסתפק בשינויים קלים לתכניות אדריכליות המהוות השראה עבור הפרויקט העצמאי שלה. כיום היא מבינה שעשתה טעות חמורה, אך לטענתה היא ביצעה את המעשים המיוחסים לה בתום לב וללא כוונה להונות.
3. בדיוני ההוכחות שהתקיימו בפניי, השאלה המרכזית, ולמעשה היחידה, שעמדה על הפרק הייתה האם המעשה שעשתה הנקבלת, בשלב שבו הוא נעשה, היה יכול להיעשות בטעות בתום לב, באופן המעורר ספק סביר בכוונתה של הנקבלת לבצע עבירה של הונאה, או שמא אף סטודנט סביר לא היה יכול להבין את ההוראות שניתנו באופן שבו הבינה אותן הנקבלת ולכן אין לתת אמון בגרסתה ויש להרשיעה בהונאה.
4. העד שהופיע מטעם הקבילה היה ראש בית הספר לאדריכלות, ד"ר רועי קוזלובסקי. ד"ר קוזלובסקי תיאר בהרחבה את התהליך הלימודי הרב-שלבי שעוברים התלמידים במהלך הקורס למן השלב הראשון שבו עליהם למצוא תכניות שמהם הם שואבים השראה לתכנית העתידית שלהם ולהגישם כמטלה ועד לשלב הסופי שבו עליהם להגיש תכנית אדריכלית מקורית משל עצמם למבנה ציבור. כזכור, התכנית נשוא הקובלנה, שלגביה נטען שהיא מועתקת, הוגשה על ידי הנקבלת כמטלת ביניים לקראת אמצע הקורס.
5. ד"ר קוזלובסקי נשאל על ידי במהלך הדיון האם לאור ההוראות שניתנו, סטודנטית בשנתה השנייה ללימודים הייתה יכולה לסבור בטעות כי במסגרת ההגשה שהיה נדרש להגיש כמטלת הביניים היא רשאית להשתמש בתכנית אדריכלית מעוררת השראה, הלקוחה מתוך האינטרנט, מתוך כוונה להגיש בסופו של הקורס תכנית מקורית משלה. בהגינותו הרבה, ד"ר קוזלובסקי השיב כי הבנה כזו היא אפשרית, גם אם בדוחק רב לאור השלב המתקדם יחסית שבו היה הקורס באותה העת.

6. ד"ר קוזלובסקי המשיך ואמר כי מעולם לא ניתנו לתלמידים הוראות ברורות מה ייחשב לפלגיאט ומה ייחשב להשראה מותרת במסגרת ההגשות השונות שהסטודנטים נדרשים להגיש במהלך הקורס, וזאת מכיוון שהדברים היו נראים להם מובנים מאליהם. אני ממליץ בחום כי תינתנה הוראות ברורות ובכתב לסטודנטים, כך שתמנענה טעויות דומות בעתיד ואף לא יתאפשר לסטודנטים לעשות שימוש לרעה בהיעדר ההוראות על מנת לחמוק מעבירת ההונאה.

7. לאחר שנשמעה עדותו של ד"ר קוזלובסקי, החליט הקובל לחזור בו מעבירת ההונאה.

8. לאור האמור, אני מרשיע את הנקבלת בעבירה של הפרת הוראות ומזכה אותה, מחמת הספק, מעבירת ההונאה.

9. לקראת סיום ברצוני להדגיש כי על אף שהנקבלת יצאה זכאית בדין מחמת הספק, המעשה שעשתה חמור מאין כמוהו. שימוש בעבודה של הזולת והצגתה כעבודה מקורית שלך, ולו בטעות, היא מעשה חמור של פלגיאט, הפוגע לא רק בעקרונות המוסר וביוצר העבודה אלא גם באמון הבסיסי שחייב לשרור בין מרצים וסטודנטים באוניברסיטה.

10. הצדדים הגיעו להסדר לגבי העונש. אני מקבל את ההסדר אליו הגיעו הצדדים וגוזר את עונשה של הנקבלת כדלקמן:

א. פסילת הקורס "סטודיו לעיצוב 2".

ב. הרחקה בפועל מן האוניברסיטה של סמסטר אחד שתחל בסמסטר ב' של שנה"ל תשפ"א. הנקבלת תהיה רשאית להמיר את ההרחקה בפועל ב-30 שעות עבודות שירות לתועלת הציבור, שייעשו במהלך סמסטר א' של שנה"ל תשפ"א. אי-השלמת השעות במהלך סמסטר א' תשפ"א יגרור אחריו הרחקה בפועל מסמסטר ב' תשפ"א.

ג. הרחקה על תנאי של שני סמסטרים למשך שלוש שנים.

ניתן היום, 16.8.2020, בהיעדר הצדדים.

יפורסם ללא שם התלמידה.

פרופ' יששכר רוזן-צבי
הממונה על המשמעת